

נאום

כשהוחלט על קיומו המשותף של חגיגת שנת ה-60, זרמו הזיכרונות וגעגועים. הבזקים רבים העלו בנימים של הנפש רטרוספקטיבה של נעורינו. היינו מושקעים ברובנו בהשתלבות בחיים בברזיל, ענק גיאוגרפי, הזקוק ושואב לאלה שבאו אליה.

אנחנו, מהגרים ובני מהגרים נשאבנו אליה בשמחת חיים מטורפת, כדי למחוק כל הסימנים של gringo, מן הביגוד ועד המבטא.

לפתע פרצו סערות זעם אל עולמנו, הרעידו את הנפש, העמידו סימני שאילה על אמיתות מוצקות ושמו סוף לעידן נעורינו, ונדחפנו ללא עת, לעולם של המבוגרים. לקרא על עולם הקובר חמישים מיליון בני אדם, לשמוע ולא להבין את מושג השואה ולדמיין אירופה ללא יהודים.

לשמוע על המאבק בארץ ישראל, על הספר הלבן, על ניסיון למנוע את הצלת "שארית הפליטה".

לקלוט מושג של גאולה ללא כלים להעריך את גודל הקורבן. ועוד לא לקלוט בחוט של רמז את אחריותנו המוסרית, לאור העובדה שכל זה מתרחש כאן ועכשיו, בדורנו אנו.

כאשר כבר הטרידו אותנו שאילות המהות של הציונות, אבל עוד ללא מודעות שהיא מחייבת אותנו, באותו זמן ממש, עלו עולי "הבונים" ממצרים על המשלט באדמות "בוריר" והקימו את היסודות לקיבוץ שאותו נבנה במשותף.

עברנו כל השלבים של תורת ההגשמה ועלינו, ההגירה השנייה בחיים של רבים מאתנו, חזרנו בפעם השנייה על "כור ההיתוך"; קודם בצה"ל ואחרי כן בקיבוצי ההכשרה הותיקים, מול הצבר המיתולוגי.

נאום

, המעבר לעבודה גופנית טעמנו בבננות של עמק הירדן של חודש אוגוסט, התאקלמנו בארץ בשנים הקשות של הצנע, בזמן הגלים הגדולים של העליות של שנת החמישים

ובסוף הטלנו על עצמנו הלמידה הקשה והכאובה של לחיות ולבנות קיבוץ בנגב. בנינו קיבוץ גדול, שילמנו דמי לימוד כבדים לבנות משק חקלאי, תעשייה חקלאית.

קלטנו גרעיני התנועה, גם קבוצות של עלית הנוער, ומתוך המאמץ בלתי נשלט, שלחנו חברים ללימודים, ולפעולה ציבורית בבית הספר, באזור, ובתנועה. בהסתכלות רטרוספקטיבית מתחננו את הקווים מעבר לכל פרופורציה.

ואז באו המשברים הגדולים שדלדלו את הקיבוץ עד לסכנה קיומית. עזיבת הבנים נעשו לנורמה שנמשך והחריף עם השנים. אבל הפגיעה האנושה הייתה העזיבה הגדולה של חברים מן השורה הראשונה, מעמודי התווך, מבוני התנועה והקיבוץ. העזיבה הזאת השאירה בקיבוץ חלל שלא ניתן למלאו. נפגעה הדמוגרפיה, הכלכלה, המרקם החברתי.

אבל הפגיעה הקשה הייתה בנפש. עזבו חברים וידידים קרובים שאתם פעלנו וחינו שנים רבות.

הלכו לכל חלקי הארץ, בנו ונבנו וראו ברכה בעמלם. זאת היא אמת אבל לא כל האמת. מתחייבת גם התבוננות על משבר הקיבוץ שנמשך כל שנות השמונים והתשעים.

נאום

לא השכלנו לפענח את השינויים שחלו בחברה הישראלית ובאולם; הגלובליזציה, והטכנולוגיות החדשות ששינו את פני הכלכלה העולמית ואת אורח החיים של החברה האנושית בעולם המפותח, ובישראל כחלק ממנו.

הקיבוץ לא הצליח לברא או לחנך את "האדם החדש" וגבר הפער והמתח [במובן הפילוסופי] בין "החירות לשוויון".

הקיבוץ שלנו התברך בשכבה מוכשרת ושאפתנית של חברים, לא הייתה לנו הבגרות הנפש לדרג את יציאתם לפעולה ציבורית לגווייה, לפי היכולת והצרכים החיוניים של החברה בה חיינו.

הלכנו לפעילות ציבורית מוקדם מדי, הלכו חברים רבים בו זמנית, והשארנו את הקיבוץ בלעדיהם בפרקי זמן ארוכים מדי.

אני מסתפק בלסמן הערב, רק תחילתו של הויכוח.

השינויים המבנים הדרושים, איחרו להבשיל כעשרים שנה.

נשאר הקיבוץ על חבריו ומשפחותיו, עליהם צריך היה לדאוג ולשמור.

המאמצים הגדולים שהושקעו, הניבו פירות שלא ניתן לראותן בעין, משום

שהבטיחו בקושי את ההישרדות.

בשש שנים האחרונות, קבוצת חברים בעזרת מומחים חיצונים, העבירו בקיבוץ

רפורמות עמוקות, והכינו אותו לעמוד בעידן שבו נמצאת המדינה והעולם המפותח.

צוות אחר הכין במשך שנה, את הכלים והתנאים שיאפשרו לבנים למצוא את

מקומם בחזרה.

תושביי הקיבוץ, והשכונה הנבנית, ישתלבו במערך מוניציפאלי של המועצה

האזורית.

נאום

אחרי שנים רבות של סבל, מתחיל תהליך איטי של צמיחה חברתית ותיקון כלכלי שיאפשר להוציא את ראש מתחת לפני המים.

מרבית חברנו ושותפנו, נמצאים היום כאן, יחד ארגנו את היום הזה לזכר העבר המשותף, והיצירה שיכולנו לעשותה רק ביחד.

לצערי לא ניתן לשנות את העבר, אבל אנחנו יכולים להרוס את "חומת הניכור" ובטוהרת ליבנו לומר לכם; ברור חיל הוא בית משותף, בלעדיכם "הסאגה של חיינו" לא הייתה יכולה להתרחש.